

Construint identitat (I)

EUDALD CARBONELL

EL MUNDO, 30.01.08

En realitat el títol d'aquestes columnes, si no fos tan llarg, hauria de ser «construint identitat, integrant diversitat». El catalanisme del segle XXI es desplega en el marc de la globalització econòmica, la revolució científica i tècnica, i la pèrdua dels valors religiosos a l'Europa emergent, un resultat de l'èxit del racionalisme i la socialització de la ciència i la tecnologia.

Un marc nou, un marc diferent on l'estructuració de la nostra espècie està en un procés emergent desconegut i ple d'incerteses. En un món policèntric tant en l'àmbit econòmic, polític i militar, com també ho és, a la vegada, socialment i culturalment. Un món on les unitats de consum, els humans, s'han doblegat a les lleis del mercat, en un món on el 60 % de l'espècie sap llegir i escriure, on els mitjans de transport permeten una gran mobilitat i en el qual els fluxos d'espècie son constants. Un món en què encara la pobresa és un factor d'espècie important malgrat la producció de riquesa.

Per tant, és impossible una refundació del catalanisme sense tenir en compte el que està passant en el nostre entorn. Però també és bo que mirem retrospectivament l'emergència del catalanisme cultural i polític al segle XIX, així veurem si encara hi ha condicions objectives per assegurar aquests plantejaments i l'aportació que poden fer a l'espècie.

Els valors universals del catalanisme, que neixen com a conseqüència de la presa de consciència de la persecució de la nostra identitat com a

poble i nació, son reivindicats per polítics i intel·lectuals federalistes, especialment per Pi i Margall que, com diu molt bé Pere Gabriel quan interpreta el sentir d'aquest català: «és clar, a més, que Pi es movia dins una concepció progressista i idealista de la història i l'avenç social, que duia a polemitzar molt especialment amb el pensament religiós, el cristianisme i el clericalisme i que veia en la democràcia l'arribada a l'estadi de major perfecció de la societat política».

Per altra banda, Valentí Almirall també teoritza sobre la catalanitat i el catalanisme des del pensament federalista, sempre parlant del progrés social com eix vertebrador de les opcions socials del nostre poble. El catalanisme d'ambdós camina parell, i els seus plantejaments socials i culturals es poden entendre parells, la qual cosa no serà igual pel que fa a estratègies polítiques concretes.

Amb això només vull fer notar que els valors que defensen aquestes figures del catalanisme expressen en molts de sentits el meu substrat. El substrat dels interdependentistes. El catalanisme del que sóc hereu com a comunista a Catalunya és el catalanisme laic i social que el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) va dur a terme durant la lluita contra la dictadura, integrant la diversitat en un combat de classe però també unitari a l'Assemblea de Catalunya que, en molts d'aspectes, va recuperar la tradició unitària que el nostre poble va iniciar amb Solidaritat Catalana al segle XIX. Uns plantejaments que després de la transició política va ofegar el partidisme estèril quan va abandonar el catalanisme com a front de batalla contra el centralisme.

El catalanisme del segle XXI ha de tornar de la mà de la conscienciació del nostre poble, una voluntat de permanència i foment de la diversitat a España, a Europa, al planeta, amb una vocació d'interdependència.